

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.012

TWEEDE SEMESTER 2023

DGZ & MCC hebben oog voor herkauwers

Wat zijn de actualiteiten voor herkauwers in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren herkauwersziekten?

IN HET KORT

Blauwtong: Op 10 oktober 2023 werd blauwtong serotype 3 bevestigd bij een schaap in Merksplas, nadat het virus eerder in september in Nederland werd gedetecteerd. Hierdoor verloor België opnieuw zijn vrije status voor blauwtong. Daarnaast werd in Frankrijk een nieuwe variant van blauwtong serotype 8 ontdekt.

EHD (Epizootic Hemorrhagic Disease): Na eerdere uitbraken in Spanje, Italië en Portugal verspreidde EHD zich in het najaar ook naar het zuidwesten van Frankrijk. Daar werden in 2023 al ruim 3.800 haarden gedetecteerd.

IBR (Infectieuze Boviene Rhinotracheïtis): Sinds midden september 2023 werd er op 13 bedrijven IBR circulatie aangetoond waarvan 11 in de provincie West-Vlaanderen. De vermoedelijke bron van insleep is op 5 bedrijven handel en aankopen. Op 4 à 5 bedrijven is er mogelijk sprake van verspreiding door erfbetreders. Op 3 bedrijven is de oorzaak tot op vandaag onbekend.

Mastitis: De *Streptococcus agalactiae* bacterie werd aangetroffen in 9,8% van de tankmelk die in het najaar bij MCC werd aangeboden voor PCR-onderzoek. Dit is bijna een verdubbeling van het aantal gediagnosticeerd in de eerste helft van 2023 (4,8%). De *Staphylococcus aureus* bacterie is aanwezig in 44,5% van de tankmelk aangeboden voor PCR onderzoek.

Mycoplasma bovis: Ruim 1 op de 4 aankopen die onderzocht worden via het aankoopprotocol testte vorig jaar positief voor *Mycoplasma bovis*. De laatste jaren tekent zich duidelijk een toenemende trend af, voornamelijk bij melkvee.

IN DE KIJKER

Meer gevallen van *Histophilus somni* de voorbije winter

In vergelijking met voorgaande jaren, werden er in de voorbije wintermaanden in onze autopsiezaal meer gevallen binnengebracht van rundvee met zenuwstoornissen (sleeper disease) en ademhalingsstoornissen. Hierbij werd *Histophilus somni* geïsoleerd uit de hersenen en/of longen. Veel longen van rundvee gestorven aan een longontsteking bleken na PCR-onderzoek eveneens positief voor *H. somni*.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2023.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

H. somni is een bacterie die zich vasthecht aan het endotheel (inwendig bekledingsweefsel) van de bloedvaten waarna deze beschadigd worden met vorming van bloedingen en bloedklonters tot gevolg. Hierdoor raakt de bloedvoorziening verstoord, wat leidt tot weefselsterfte en infarctvorming in de aangetaste weefsels. De klinische tekenen hangen samen met de voornaamste doelwitweefsels die zijn aangetast. *H. somni* geeft daardoor een waaier aan symptomen zoals ademhalingsmoeilijkheden, zenuwstoornissen (ook gekend als "sleeper disease", een aandoening die het bewustzijn onderdrukt), hartspierontsteking, gewrichtsinfecties en reproductieve problemen. Dieren van alle leeftijden kunnen aangetast worden, maar vaak zijn het dieren tussen 6 maanden en 2 jaar die ziek worden.

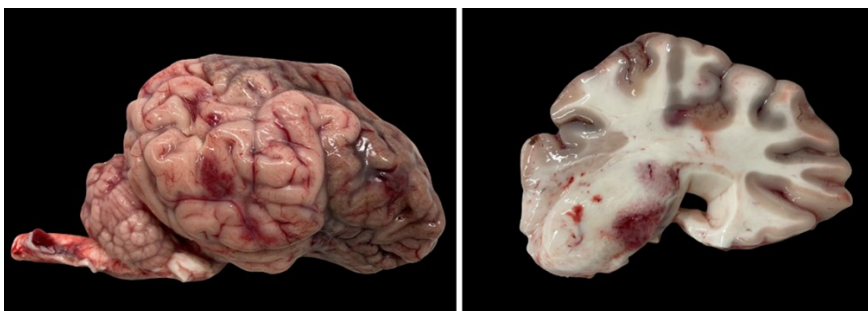

Foto: TME (trombotische meningo-encefalitis) letsels bij een kalf: bloedingen ter hoogte van de hersenschors (links) en op snijvlak (rechts)

Hoe een besmetting met *Histophilus aantonen*?

De *Histophilus somni* bacterie kan vaak moeilijk geïsoleerd worden, waardoor een negatief resultaat niet per se sluitend is. PCR-onderzoek biedt een oplossing om de bacterie toch aan te tonen, nadeel is dat het dan niet mogelijk is om een antibiogram aan te leggen. De meest voorkomende letsels die wijzen op een infectie met *Histophilus* in de autopsiezaal, zijn trombotische meningo-encefalitis (ernstige hersenontsteking) met bloedingshaarden (zie foto), hartspierontsteking en longontsteking. Typische histologische letsels omvatten bloedingen, infarctvorming en vasculitis (bloedvatwandontsteking) in de verschillende doelwitorganen.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2022 (jul-dec)	2023 (jan-jun)	2023 (jul-dec)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,5% *	99,5% *	99,6% *	-
	% IPI's geboren	0,005%	0,006%	0,0004%	↓
	aantal geïnfecteerde bedrijven	3	3	1	↓
IBR	% vrije bedrijven	98,5%*	98,9%*	99,2%*	↑
	verlies vrij statuut	1	4	7	↑
ParaTBC	deelnamengraad	94,8%*	94,0*	95,5%*	↑
	niveau A	91,4%	-**	91,4%	-
<i>Neospora</i> (serum)	antistoffen positief	9,4%	9,7%	9,9%	↑
<i>Salmonella</i> (serum)	antistoffen positief	4,2%	4,2%	6,5%	↑
<i>Ostertagia</i> (melk)	antistoffen positief	22,3%	9,3%	23,8%	↑
<i>Mycoplasma</i> (serum)	antistoffen positief	21,6%	25,8%	27%	↑
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	1.229	1.663	1.491	↑
Griepbarometer	aantal inzendingen	239	244	407	↑
Leverbot	antistoffen + tankmelk	21,6%	10%	9,2%	***
Autopsie	aantal runderen	499	500	566	↑
Celgetal	gemiddeld celgetal/ml	199.375	190.467	198.150	-

- : Situatie stabiel

* : Situatie op respectievelijk 31 december 2022, 30 juni en 31 december 2023

** : Paratbc niveaus zijn pas op het einde van het werkjaar gekend

***: Trend te bekijken op langere termijn

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 22/02/2024.